

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

LIKKUMISEN, LIIKUNNAN JA URHEILUN TILASTO- JA ENNUSTEKATSAUS

Koulutus, työvoima, osaaminen ja tutkimus

Teemakohtaisen tilasto- ja ennustekatsauksen rakenne:

1. **Mittaritieto** teemasta
2. **Havainnot** teeman kehityksestä mittareiden ja muun tiedon perusteella
3. **Johtopäätökset** teeman kehityksen vaikutuksista liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun

Tilasto- ja ennustekatsaus toimii valtion liikuntaneuvoston toimikauden 2023–2027 ennakointi- ja tulevaisuustyön keskeisenä tietoperustana. Katsaukseen on koottu keskeinen tutkimustieto kustakin liikkumiseen, liikuntaan ja urheiluun vaikuttavasta teemasta. Katsaus on valmisteltu yhteistyössä eri teemojen asiantuntijoiden kanssa. Katsauksen johtopäätöksistä vastaa valtion liikuntaneuvoston sihteeristö.

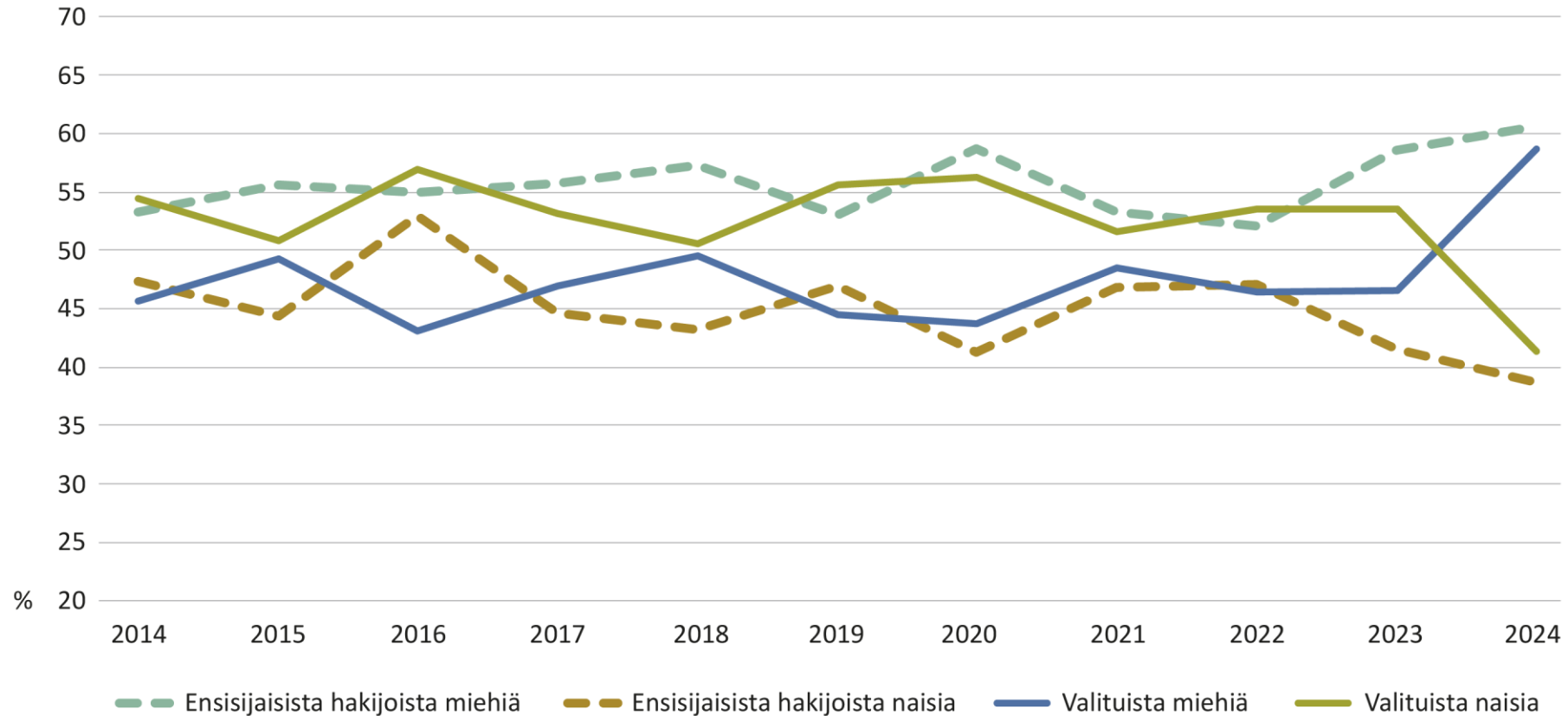
VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd

Liikunnanohjauksen perustutkinnon vetovoimakerroin* ja aloituspaikat suhteutettuna opiskelupaikan vastaanottaneiden määrään verrattuna kaikkiin ammatillisiin tutkintoihin 2014–2024

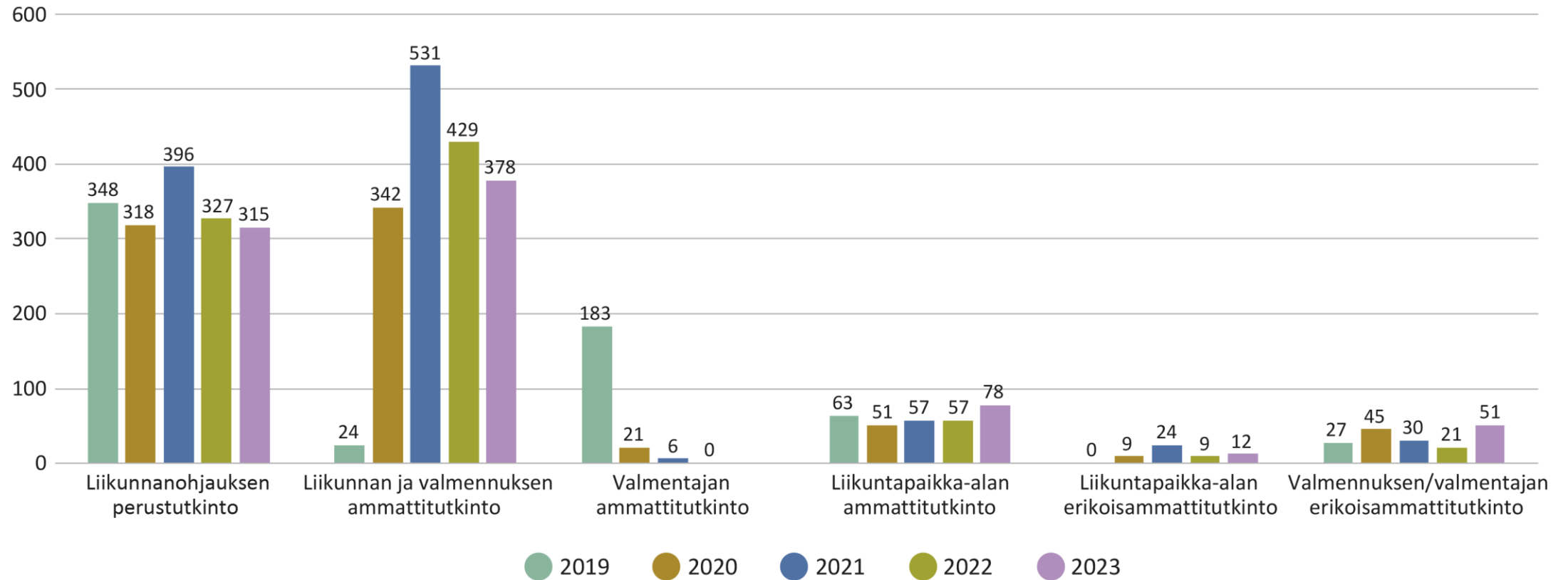
Vuosi	Aloituspaikat	Ensisijaiset hakijat	Paikan vastaanottaneet	Vetovoimakerroin, liikunnanohjauksen perustutkinto	Vetovoimakerroin, kaikki ammatilliset tutkinnot	Suhteutettuna opiskelu paikan vastaanottaneiden määrään, liikunnanohjauksen perustutkinto	Suhteutettuna opiskelu paikan vastaanottaneiden määrään, kaikki ammatilliset tutkinnot
2024	338	411	294	1,22	0,96	1,15	1,28
2023	261	441	237	1,69	0,93	1,10	1,33
2022	248	363	207	1,46	0,93	1,20	1,32
2021	321	507	270	1,58	0,95	1,19	1,35
2020	263	516	240	1,96	0,84	1,10	1,43
2019	276	549	240	1,99	0,87	1,15	1,44
2018	300	618	273	2,06	0,9	1,10	1,39
2017	336	759	297	2,26	0,9	1,13	1,42
2016	320	918	306	2,87	0,95	1,05	1,38
2015	343	912	348	2,66	1,02	0,99	1,34
2014	320	1 122	309	3,51	1,10	1,04	1,31

*Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat.

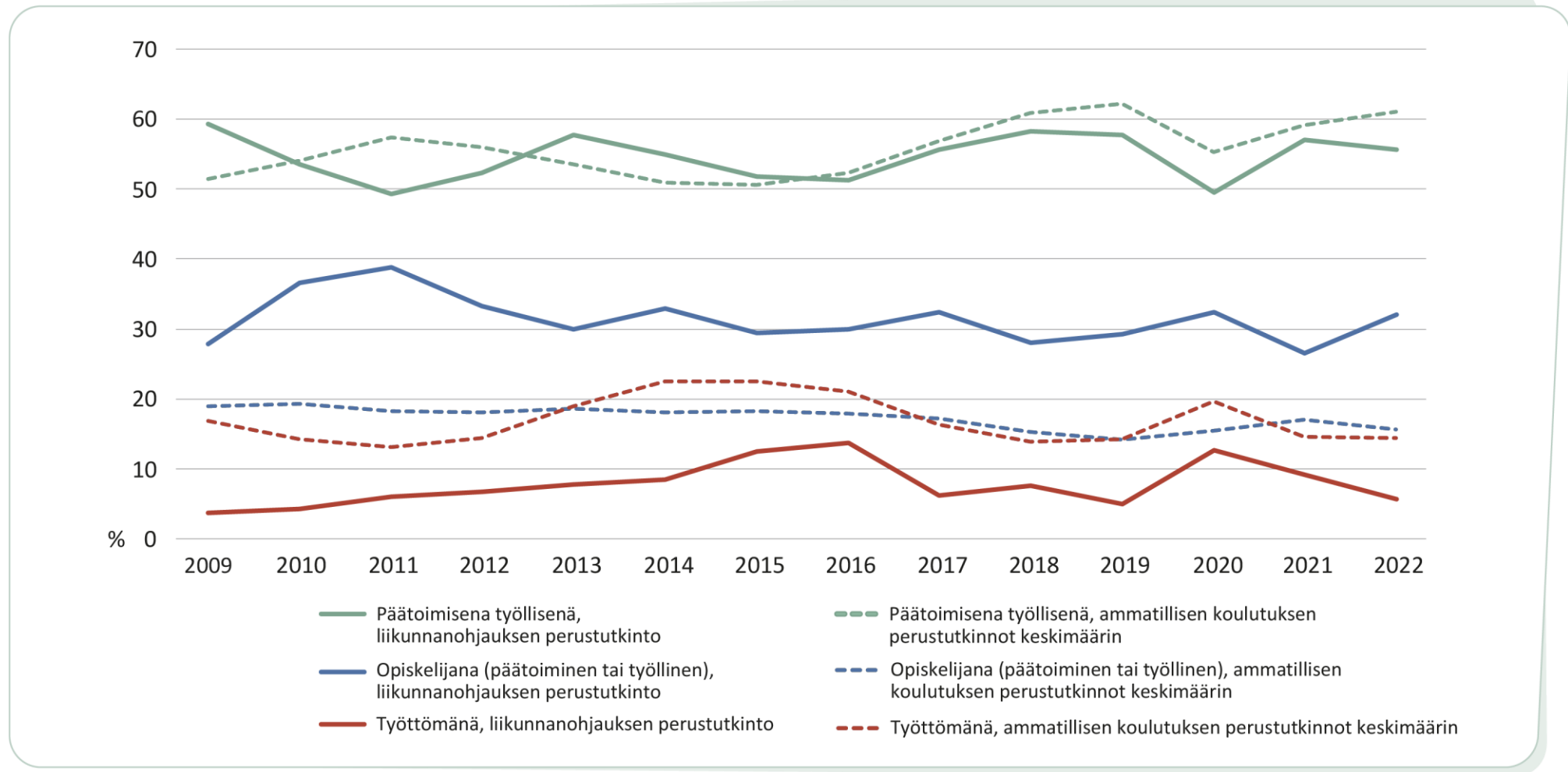
Liikunnanohjauksen perustutkinnon ensisijaiset hakijat ja valitut sukupuolen mukaan 2014–2024 (%)

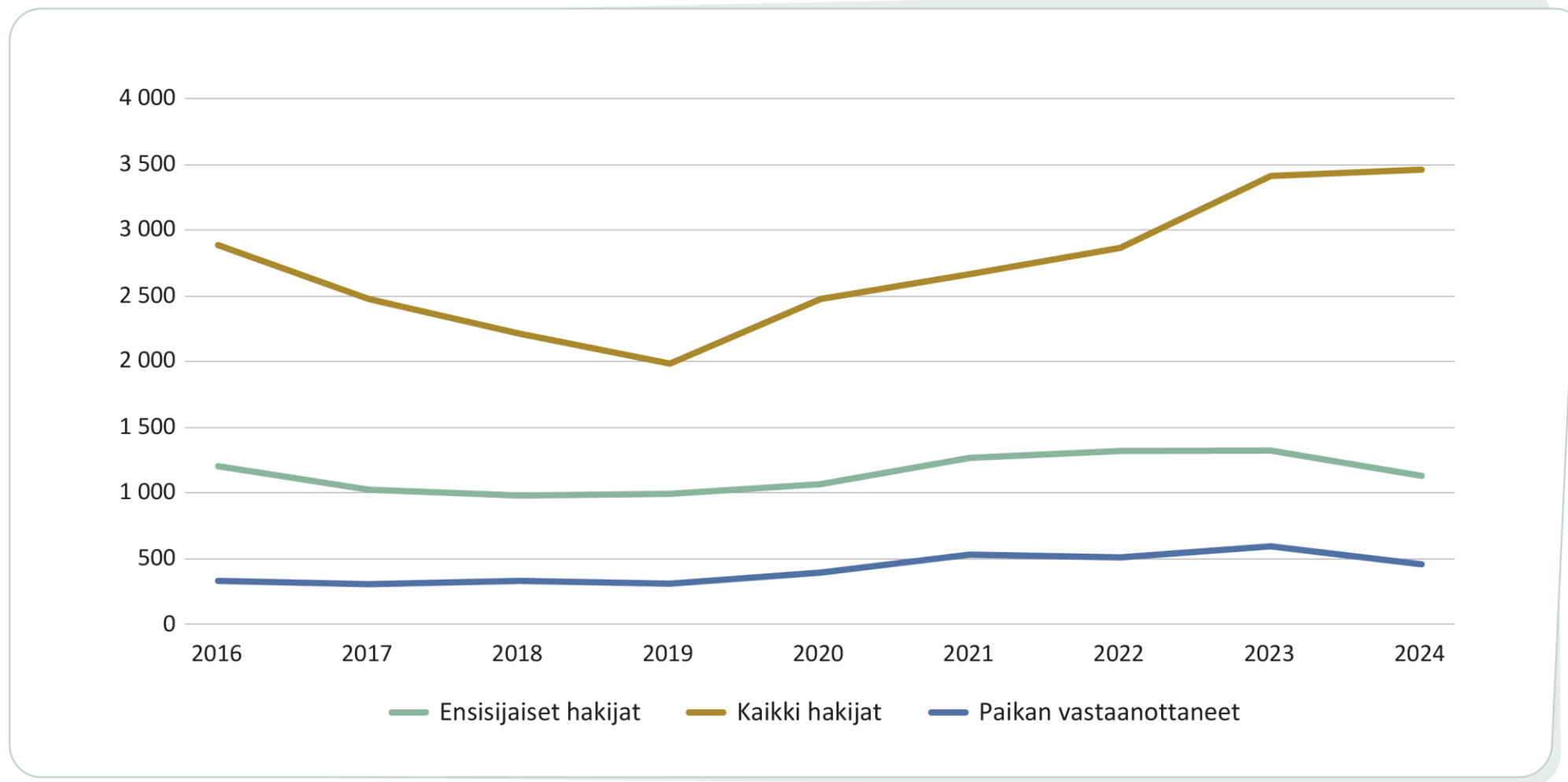
Suoritettujen liikunta-alan ammatillisten tutkintojen määrät 2019–2023

Liikunnanohjauksen perustutkinnon, liikunnan ohjaaja suorittaneiden työllistyminen vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen 2009–2022

Liikunta-alan ammattikorkeakoulutukseen hakeneiden ja paikan ottaneiden määrät* 2016–2024

*Vuosien 2016–2019 luvuissa mukana vain neljä ammattikorkeakoulua.

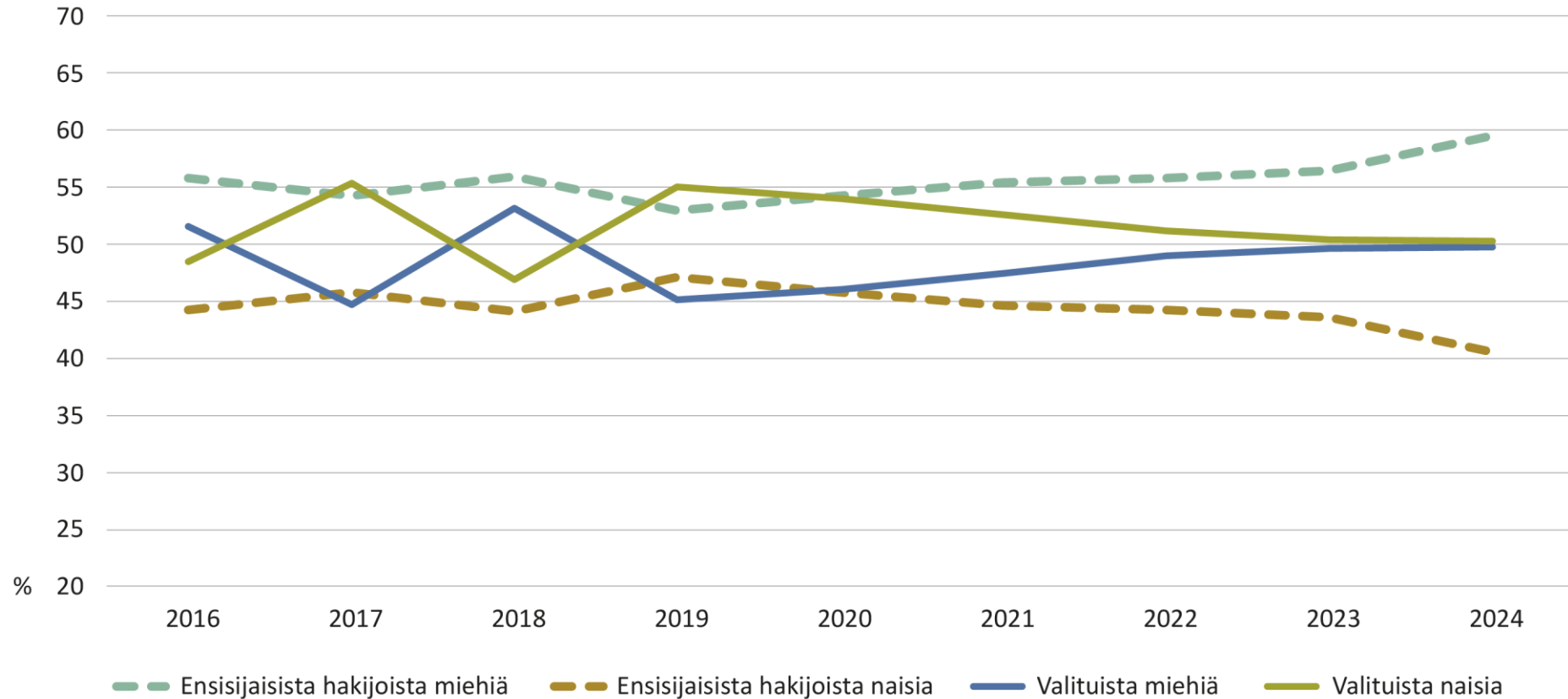
Liikunnanohjaaja (AMK) -tutkinnon vetovoimakerroin* ja aloituspaikat suhteutettuna opiskelupaikan vastaanottaneiden määrään verrattuna kaikkiin AMK-tutkintoihin** 2016–2024

Vuosi	Aloituspaikat	Ensisijaiset hakijat	Paikan vastaanottaneet	Vetovoimakerroin, liikunnanohjaaja (AMK) -tutkinto	Vetovoimakerroin, kaikki AMK-tutkinnot	Suhteutettuna opiskelupaikan vastaanottaneiden määrään, liikunnanohjaaja (AMK) -tutkinto	Suhteutettuna opiskelupaikan vastaanottaneiden määrään, kaikki AMK-tutkinnot
2024	509	1 035	390	2,03	3,42	1,31	0,92
2023	512	1 176	495	2,30	3,57	1,03	0,92
2022	498	1 230	435	2,47	2,89	1,14	0,92
2021	421	1 113	447	2,64	3,13	0,94	0,92
2020	337	957	318	2,84	3,12	1,06	0,86
2019	279	924	261	3,31	3,10	1,07	0,97
2018	284	891	273	3,14	3,10	1,04	0,99
2017	273	957	264	3,51	3,17	1,03	0,95
2016	234	1 107	279	4,73	3,78	0,84	0,80

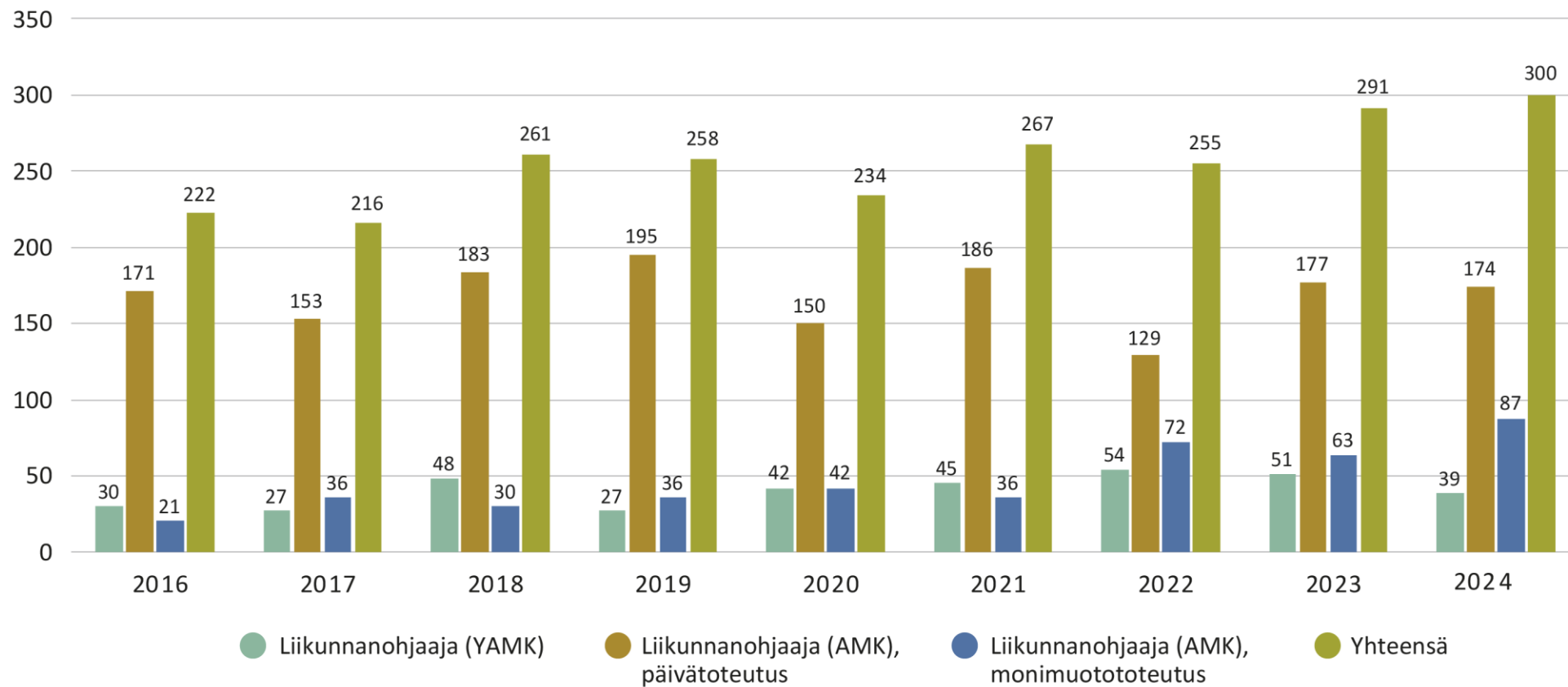
*Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat.

**Pl. ylempi AMK-tutkinto.

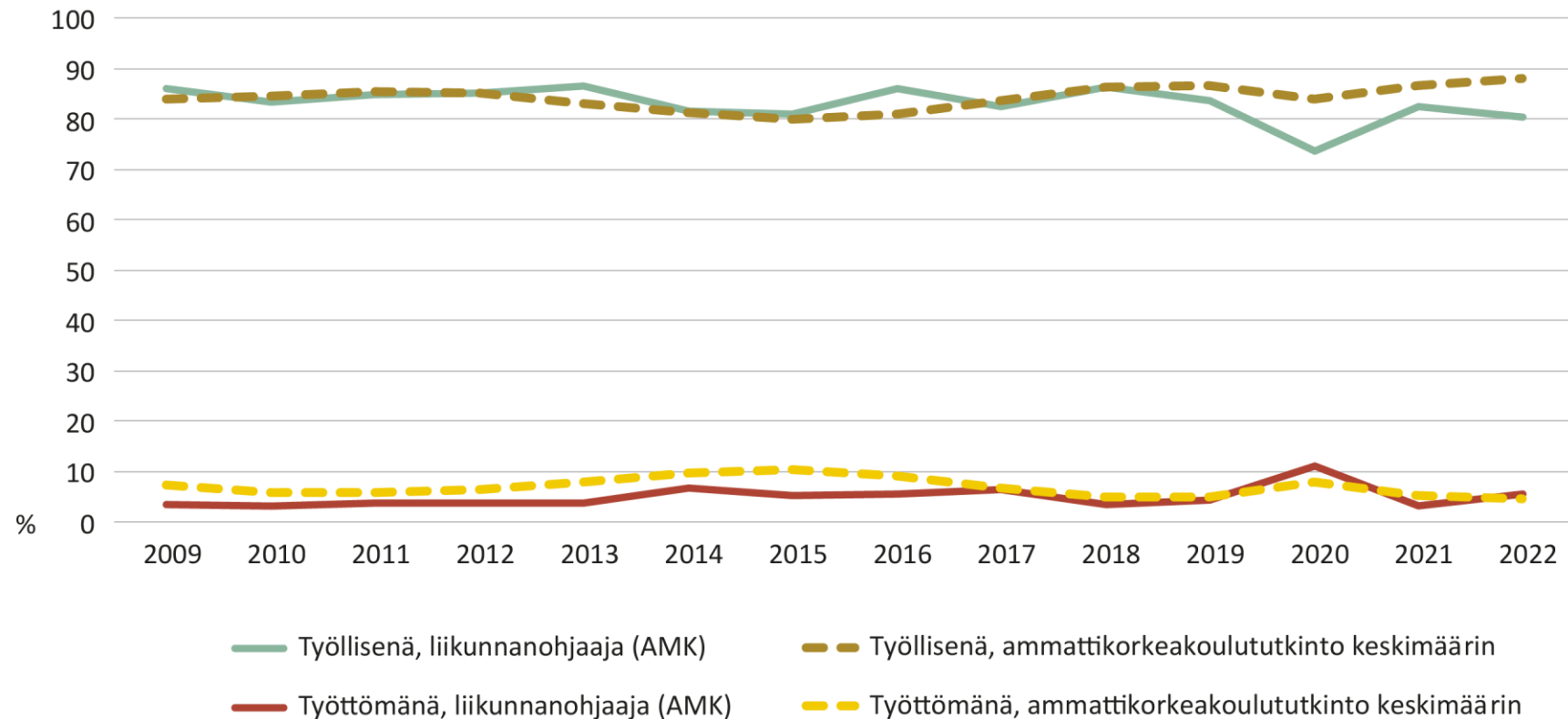
Liikunnanohjaaja (AMK) -tutkinnon ensisijaiset hakijat ja valitut sukupuolen mukaan 2016–2024 (%)

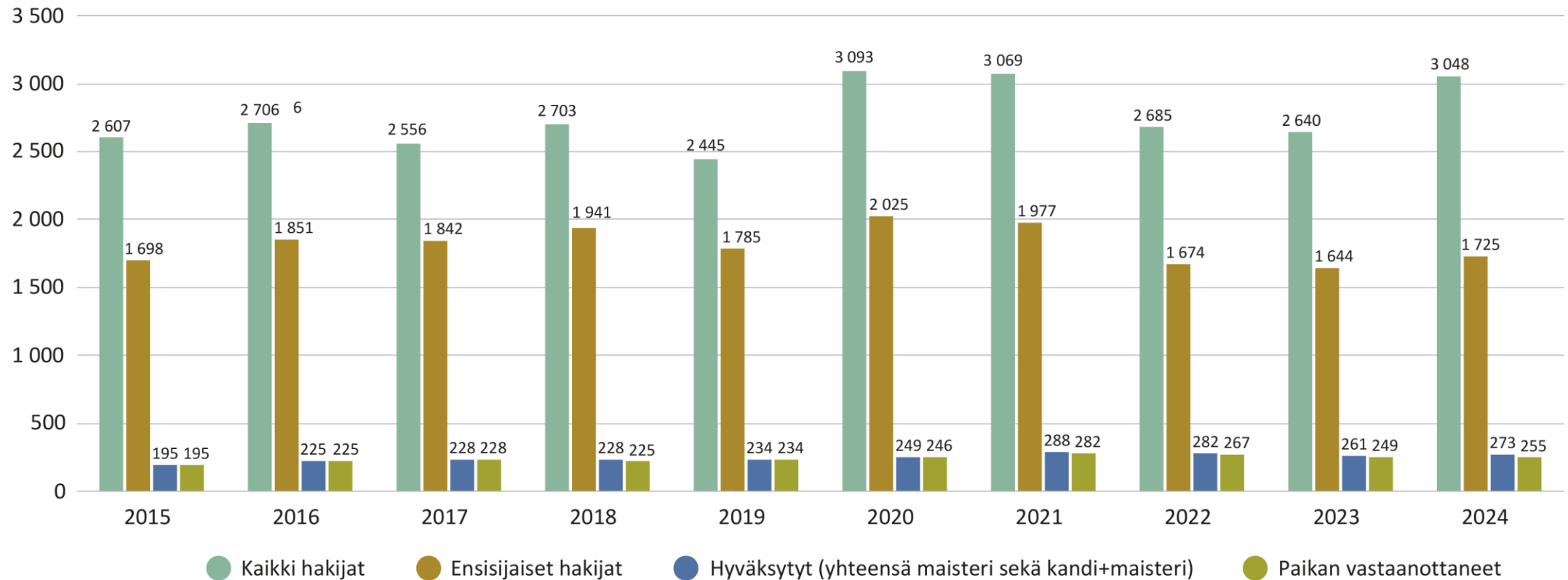
Liikunta-alan ammattikorkeakoulututkintojen määrä 2016–2024

Liikunnanohjaajaksi (AMK) valmistuneiden työllistyminen vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen 2009–2022 (%)

Jyväskylän yliopiston liikuntatieteellisen tiedekunnan hakijat, hyväksytyt ja paikan vastaanottaneet kevään yhteishauissa 2015–2024

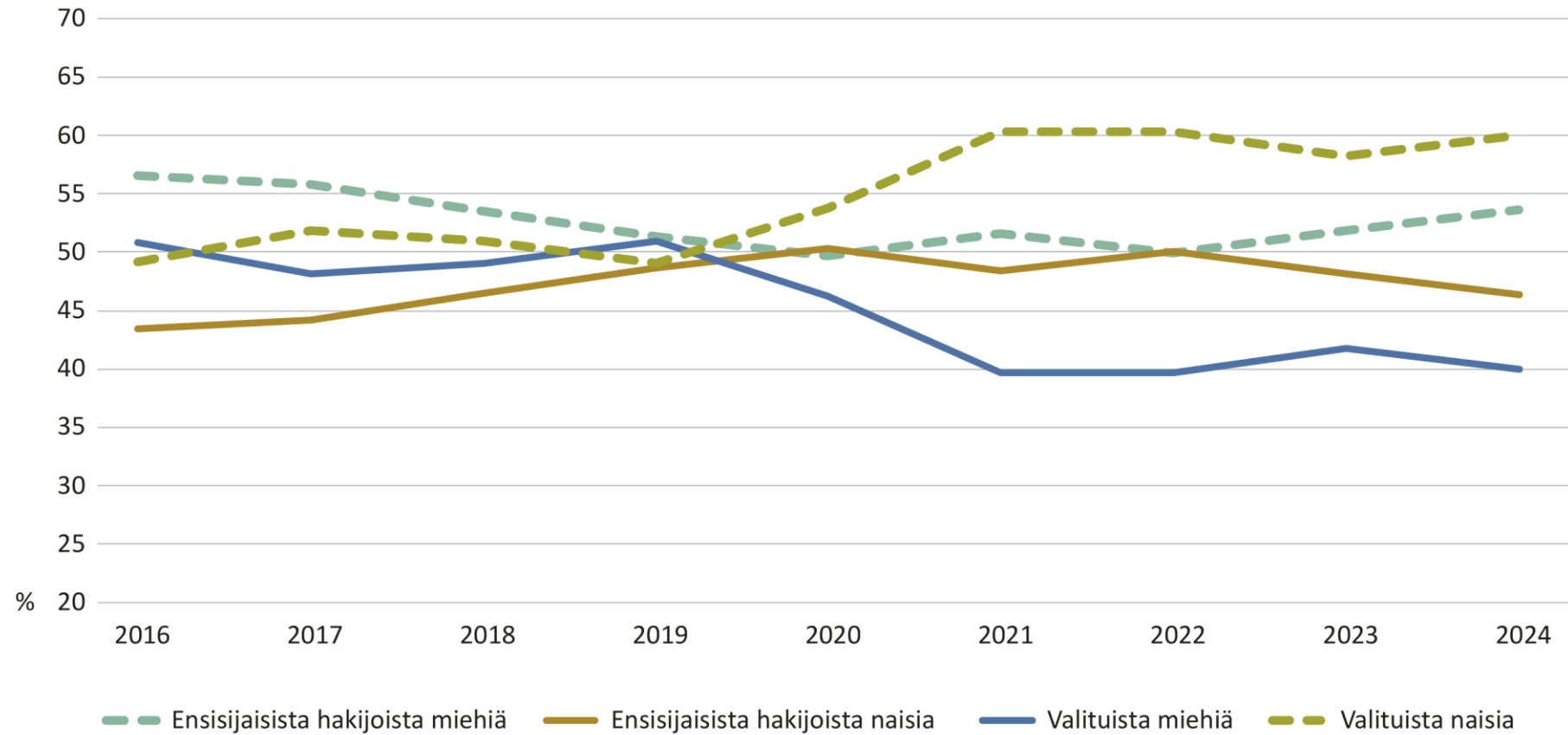
Liikuntatieteiden maisteritutkinnon* vetovoimakerroin** ja aloituspaikat suhteutettuna opiskelupaikan vastaanottaneiden määrään verrattuna kaikkiin ylempiin korkeakoulututkintoihin 2016–2024

Vuosi	Aloituspaikat	Ensisijaiset hakijat	Paikan vastaanottaneet	Vetovoimakerroin, liikuntatieteiden maisteri	Vetovoimakerroin, ylempät korkeakoulututkinnot, kaikki yliopistot	Suhteutettuna opiskelupaikan vastaanottaneiden määrään, liikuntatieteiden maisteri	Suhteutettuna opiskelupaikan vastaanottaneiden määrään, ylempät korkeakoulututkinnot, kaikki yliopistot
2024	181	1 380	177	7,62	4,51	1,02	1,26
2023	173	1 266	159	7,32	4,10	1,09	1,12
2022	198	1 227	183	6,20	3,41	1,08	1,15
2021	200	1 365	186	6,83	3,56	1,08	1,11
2020	164	1 407	159	8,58	3,72	1,03	1,03
2019	174	1 218	159	7,00	3,47	1,09	1,10
2018	181	1 335	162	7,38	3,20	1,12	1,20
2017	181	1 329	162	7,34	3,06	1,12	1,21
2016	196	1 395	180	7,12	2,90	1,09	1,24

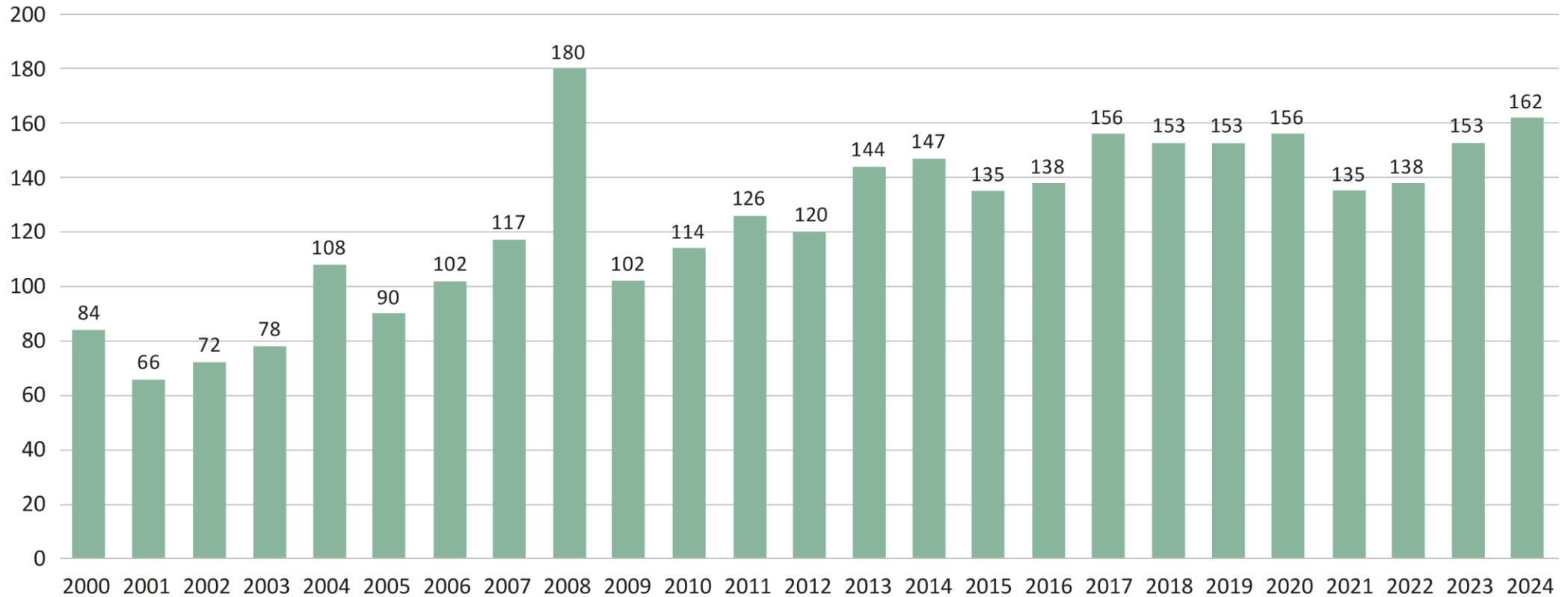
*Kaikki liikuntatieteiden maisteritutkinnon hakukohteet.

**Ensisijaiset hakijat/aloituspaikat .

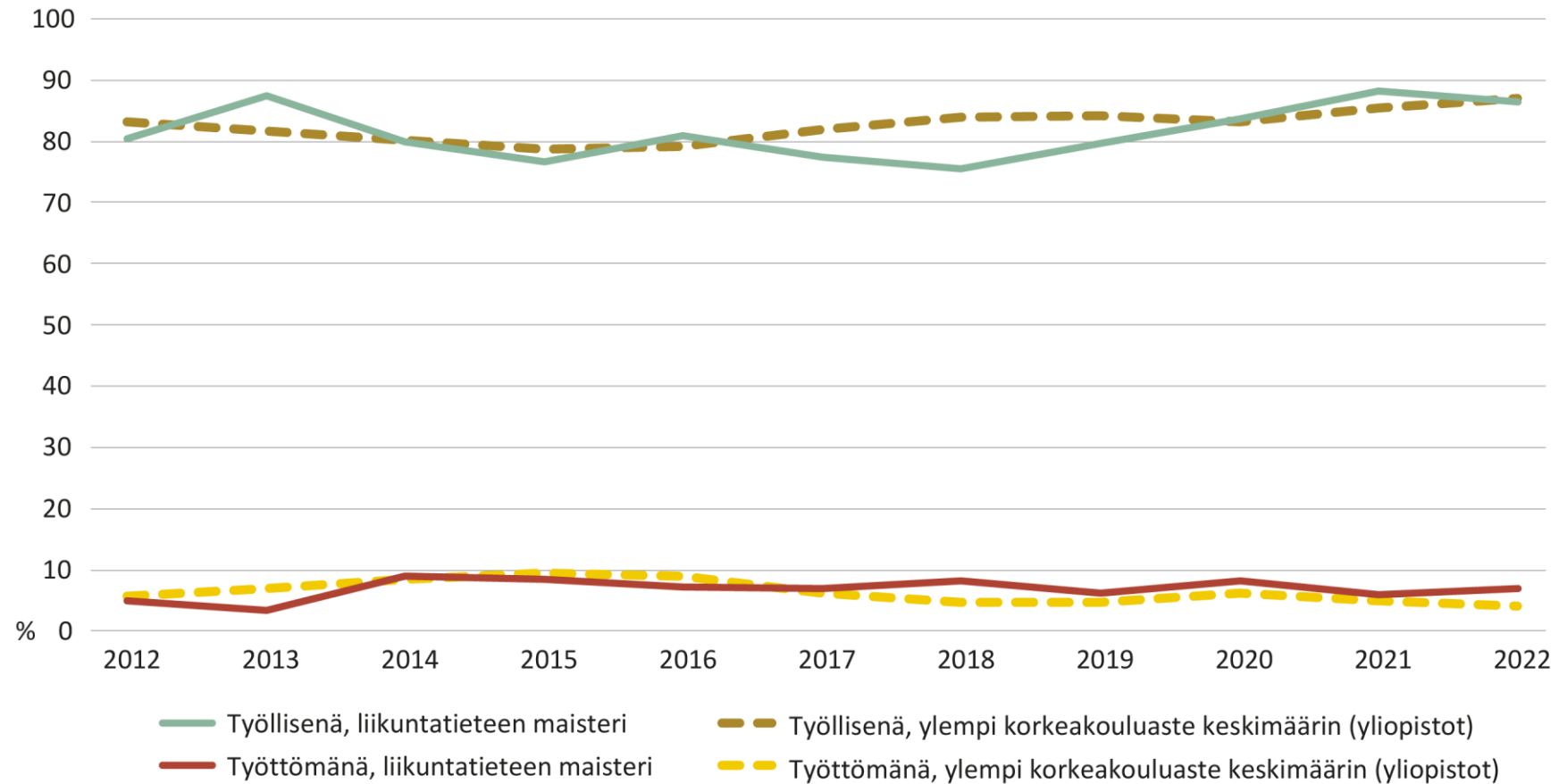
Liikuntatieteiden maisteritutkinnon ensisijaiset hakijat ja valitut sukupuolen mukaan 2016–2024 (%)

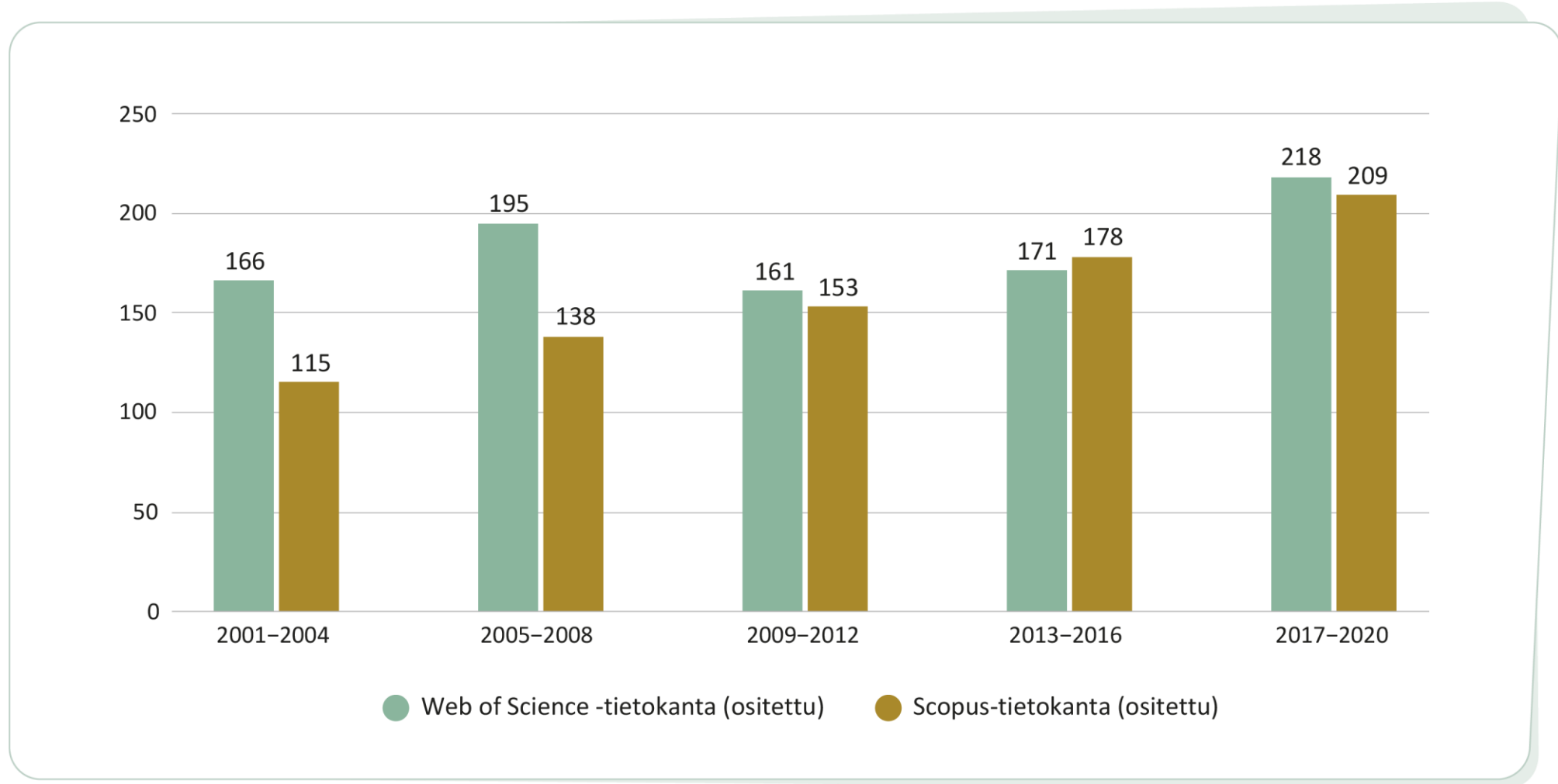
Liikuntatieteiden maisterin tutkinnot 2000–2024

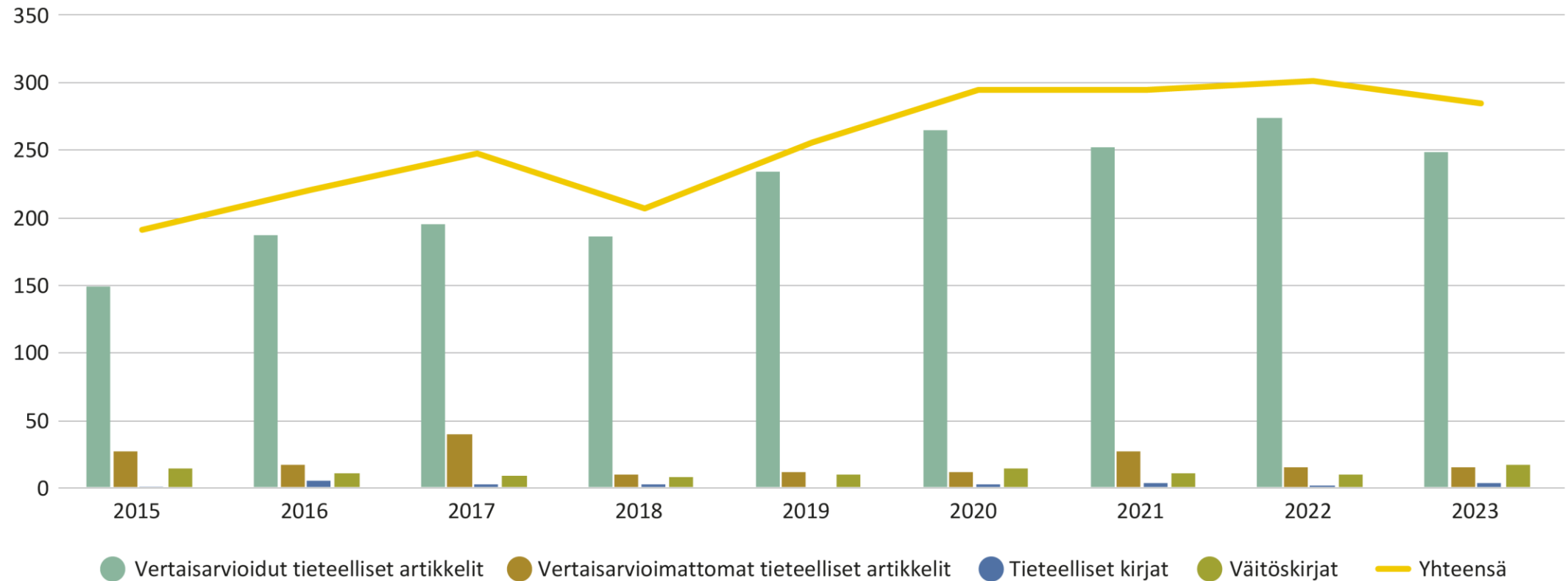
Liikuntatieteiden maisteriksi valmistuneiden työllistyminen vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen 2012–2022 (%)

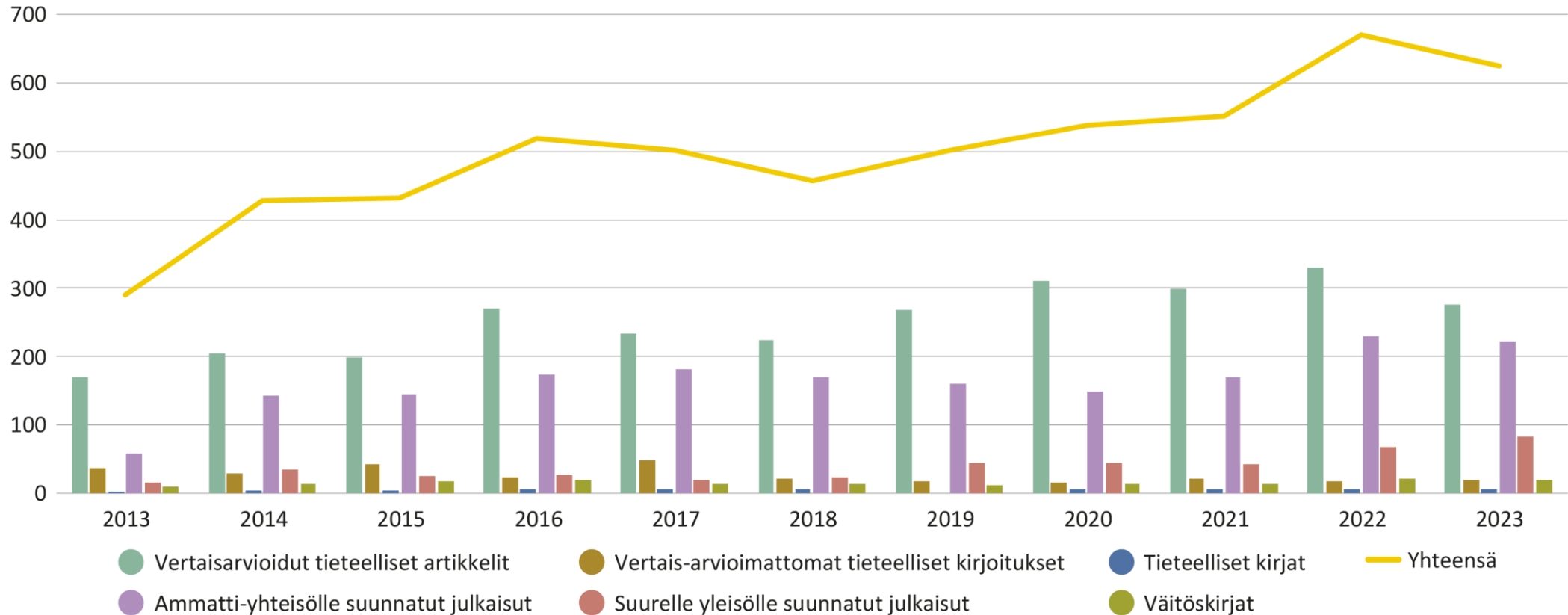
Suomen liikuntatieteellisten julkaisujen määrä (ositettu) Web of Science- ja Scopus-tietokannoissa nelivuosisikausittain 2001–2020

Liikuntatieteelliset julkaisut Vipunen.fi-tietopalvelussa 2015–2023

Liikuntatieteelliset julkaisut Tiedejatutkimus.fi-tietopalvelussa 2013–2023

Suomen ja verrokkimainen liikuntatieteellisten julkaisujen Top 10 -indeksi* (yliopistot) Web of Science- ja Scopus-tietokannoissa 2001–2019/2020

Web of Sciencetietokanta

Ajanjakso	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska	Alankomaat	Belgia	Itävalta
2017–2020	1,15	1,64	1,66	1,44	1,61	1,56	1,29
2013–2016	1,33	1,44	1,80	1,67	1,65	1,22	0,72
2009–2012	0,99	1,46	1,85	2,13	1,83	1,64	0,75
2005–2008	1,25	1,80	1,93	2,26	1,30	1,52	0,53
2001–2004	1,23	1,30	2,35	2,04	1,15	1,29	0,52

Scopustietokanta

Ajanjakso	Suomi	Ruotsi	Norja	Tanska	Alankomaat	Belgia	Itävalta
2016–2019	1,39	1,06	1,34	1,51	1,65	2,04	0,99
2013–2016	1,46	1,11	1,44	1,88	1,79	1,86	0,76
2009–2012	1,23	0,99	1,56	2,22	1,76	1,9	0,67
2005–2008	2,16	1,81	1,75	2,02	2,47	2,22	0,72
2001–2004	1,75	1,77	2,25	2,48	2,38	1,65	1,14

*Top 10 -indeksi tarkastelee eniten viitattuun 10 prosenttiin kuuluvien julkaisujen suhteellista osuutta. Maailman keskitaso tieteenalalla on 1.

Top 10 -indeksi, joka on suurempi kuin 1, tarkoittaa, että maan julkaisuista yli 10 % kuuluu aloillaan eniten viitattuun 10 prosenttiin. Top 10 -indeksiä laskettaessa julkaisun viittauskertymää verrataan vain muiden saman tieteenalan samana vuonna ilmestyneiden julkaisujen viittauskertymiin.

Havaintoja liikunnan ammattillisesta koulutuksesta (1/2)

- **Liikunnan ammatillinen koulutus näyttäytyy edelleen haluttuna ja vetovoimaisena opiskelualana.** Vaikka koulutuksen vetovoima on laskenut viimeisen kahdeksan vuoden aikana, liikunnanohjauksen perustutkinto on edelleen vetovoimaisempi kuin ammatilliset tutkinnot keskimäärin.
- **Liikunnan perustutkinnon aloituspaikoissa on ollut vuosittaista vaihtelua.** Aloituspaikat ovat vaihdelleet viimeisen kymmenen vuoden aikana vuosittain 260–340 paikan välillä.
- **Liikunnan perustutkintoon valittujen määrä on laskenut.** Vuosina 2014–2017 valittiin vuosittain 340–390 henkilöä, minkä jälkeen määrä on laskenut 300 henkilöön tai alle sen.
- **Liikunnan perustutkintoon on valittu keskimäärin hieman enemmän naisia kuin miehiä (52 % vs. 48 %)** viimeisen reilun kymmenen vuoden aikana. Samaan aikaan hakijoista reilut puolet on ollut miehiä.
- **Koulutuksen läpäisevyys on jonkin verran alempi kuin ammatillisissa koulutuksissa keskimäärin.** Vuonna 2018 liikunnanohjauksen perustutkinnon aloittaneista opiskelijoista 70 % valmistui alkuperäisestä tutkinnosta kolmen vuoden kuluessa aloituspäivästä (kaikki tutkinnot 80 %). Noin 11 % keskeytti ammatillisen koulutuksen (kaikki tutkinnot 8 %).
- **Liikunnan ammatillisen koulutuksen suorittaneiden työttömyystilanne näyttäytyy melko hyvältä.** Viime vuosina (pl. 2020) 56–58 % liikunnanohjauksen perustutkinnon suorittaneista oli päätoimisena työllisenä vuosi liikunnanohjauksen perustutkinnon suorittamisen jälkeen (kaikki perustutkinnot 59–62 %).

Havaintoja liikunnan ammattillisesta koulutuksesta (2/2)

- **Moni liikunnan ammatillisen koulutuksen suorittanut jatkaa opiskeluita.** Viime vuosina liikunnanohjauksen perustutkinnon suorittaneista vajaa kolmannes oli opiskelijana vuosi tutkinnon suorittamisen jälkeen (kaikki perustutkinnot 14–18 %).
- **Liikunnan ja urheilun ammatillisen koulutuksen koulutustarpeen arvioidaan vähenevän.** Nykytaso on noin 300, koulutustarpeeksi vuonna 2040 arvioidaan 255 (koulutustarpeiden pitkän aikavälin ennakkoinnin perusskenaario). Tosin osa kunnista on raportoitunut, että moniin liikuntapalveluiden käytännön tehtäviin on ollut vaikea saada työntekijää.
- **Liikunnan ammatillisen koulutuksen sisällöt ja toteutustavat näyttävät vastaavan hyvin liikunta ja koulutuspoliittisiin tavoitteisiin ja tarpeisiin sekä saavat hyvän palautteen.** Työpaikkakyselyn kokonaiskeskiarvo oli liikunnan koulutuskeskuksissa 4,1 ja työpaikkaohjaajan kyselyn kokonaiskeskiarvo 3,7 (asteikko 1–5). Opiskelijat ovat tyytyväisiä liikunnan ammatillisen koulutuksen järjestämiseen: ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijapalautteen päättökyselyn yleisarvio oli vuonna 2021 4,3 (asteikko 1–5).

Havainnot liikunnan ammattikorkeakoulutuksesta (1/2)

- **Liikunta-ala näyttäytyy suosittuna hakukohteena ammattikorkeakouluissa.** Hakijamäärässä oli pienoista kasvua vuosina 2019–2023.
- **Liikunnanohjaaja (AMK) -tutkinnon aloituspaikat ovat kaksinkertaistuneet viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana.** Liikunta-alan koulutusta tarjottiin vuoteen 2019 asti neljässä ammattikorkeakoulussa (Haaga-Helia/Vierumäki, Arcada, Kajaani ja Lappi). Vuonna 2020 Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulussa, Savonlinnan kampuksella, käynnistyi uusi liikunnanohjaaja (AMK) -koulutus.
- **Liikunnanohjaaja (AMK) -tutkinnon vetovoima on laskenut viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana.** Liikunnanohjaaja (AMK) -tutkinto oli vielä 2010-luvun lopulla vetovoimaisempi kuin ammattikorkeakoulututkinnot keskimäärin, mutta 2020-luvulla tutkinnon vetovoima on laskenut alle keskiarvon.
- **Liikunnanohjaaja (AMK) tutkintoon on valittu keskimäärin hieman enemmän naisia kuin miehiä (52 % vs. 48 %) viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana.** Samaan aikaan hakijoista reilut puolet on ollut miehiä.
- **Liikunnanohjaaja (AMK) tutkinnon suorittaneiden vuosittainen määrä on vaihdellut vuosina 2016–2022 noin 190–230 välillä.** Liikunnanohjaaja (YAMK) -tutkinnon suorittaneiden määrä on ollut viime vuosina kasvussa.
- **Liikunta-alalta ammattikorkeakouluista valmistuneiden työllistyminen näyttäytyy olevan melko hyvällä tasolla.** Liikunnanohjaaja (AMK) -koulutuksen suorittaneista (2009–2022) noin 83 % oli päätoimisena työllisenä vuoden päästä valmistumisesta (kaikki AMK-tutkinnot 84 %) ja 5 % oli työttömänä (kaikki AMK-tutkinnot n. 7 %).

Havaintoja liikunnan ammattikorkea- koulutuksesta (2/2)

- **Liikunnanohjaaja (AMK) tutkinnon suorittaneet ovat vähintään tyytyväisiä tutkintoonsa, joskin vähemmän tyytyväisiä kuin vastaavan tutkinnon suorittaneet keskimäärin.** Liikunnanohjaaja AMK -tutkinnon suorittaneet antoivat viisi vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen arvosanaksi 4,3 (AMK-perustutkinnoissa keskimäärin 4,5).
- **Liikunnanohjaaja (AMK) tutkinnon suorittaneet näyttävät olevan herkempiä vaihtamaan alaa** kuin vastaavan tasoisen tutkinnon suorittaneet keskimäärin. Noin 65 % seurantakyselyyn vastannasta liikunnanohjaajista (AMK) työskenteli viiden vuoden jälkeen koulutusta vastaavalla alalla (kaikki vastaajat 78 %). **Liikunnanohjaaja (AMK) tutkinnon suorittaneiden ammatillisen vakiintumisen prosessi on ollut hitaampaa ja epävarmempaa kuin vastaavan tasoisen tutkinnon suorittaneilla keskimäärin.**
- **Liikunnan ja urheilun ammattikorkeakoulutuksen koulutustarpeelle arvioidaan kasvua** koulutustarpeiden pitkän aikavälin ennakkoinnin perusskenaarioissa: Nykytaso on noin 156, kun koulutustarve on vuonna 2040 arviolta 229.

Havainnot liikunnan yliopisto- koulutuksesta (1/2)

- **Liikunnan yliopistokoulutus näyttäytyy suosittuna koulutusalan:** Liikuntatieteellinen tiedekunta on säilynyt yhtenä suosituimmista hakukohteista Jyväskylän yliopistossa. Liikuntatieteellisen tiedekunnan hakijamäärät pääosin kasvoivat 2010-luvun lopulla, mutta 2020-luvulla hakijoiden määrä kääntyi laskuun. Lähes kaikki koulutukseen hyväksytyistä on ottanut paikan vastaan.
- **Liikuntatieteiden maisterin tutkinto näyttäytyy edelleen vetovoimaisena tutkintona.** Koulutuksen vetovoima on pysynyt vakaana viimeisten vuosien. Liikuntatieteiden maisterin tutkinto on vetovoimaisempi kuin ylempät korkeakoulututkinnot keskimäärin.
- **Liikuntatieteellisen tiedekunnan aloituspaikkojen määrä on kasvanut** viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana. Vuosina 2016–2017 aloituspaikkoja oli vuosittain noin 240 kpl. Viime vuosina aloituspaikkoja on ollut vuosittain noin 270–300 kpl.
- **Liikuntatieteiden maisterin tutkinnon eri hakukohteiden aloituspaikoissa on ollut vuosittaista vaihtelua.** Aloituspaikkojen määrä on vaihdellut 164–200 paikan välillä viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana.
- **Liikuntatieteiden maisterin tutkintoon valituissa nykyisin enemmän naisia kuin miehiä.** Liikuntatieteiden maisterin tutkinnon ensisijaisista hakijoista pääsääntöisesti reilut puolet on ollut miehiä viimeisen vajaan kymmenen vuoden aikana. 2019-luvun loppupuolella valitut jakautuivat vielä lähes tasan, mutta 2020-luvulla valituista noin 60 % on ollut naisia.
- **Liikuntatieteiden maistereita on valmistunut viime vuosina vuosittain noin 150 kpl.** Liikuntatieteiden maistereiden määrä on kasvanut 2000-luvun aikana (2000-luvun alussa 66–84 maisteria vuosittain)

Havainnot liikunnan yliopisto- koulutuksesta (2/2)

- **Liikuntatieteistä valmistuneet ovat valtaosin tyytyväisiä tutkintoonsa.** Kyselyyn vastanneista liikuntatieteiden maistereista 85 % koki, että työnantaja arvostaa tutkintoani (vastaavan tasoiset tutkinnot keskimäärin 91 %). Vastanneista 93 % suosittelisi tutkintoaan muille (vastaavan tasoiset tutkinnot keskimäärin 89 %).
- **Liikuntatieteellisestä tiedekunnasta valmistuneiden työllistyminen näyttää olevan hyvällä tasolla.** Liikuntatieteiden maisteriksi vuosina 2012–2022 valmistuneista keskimäärin 81 % oli päätoimisena työllisenä vuoden päästä valmistumisesta (kaikki maasteritason tutkinnot 83 %) ja 7 % työttömänä (kaikki maasteritason tutkinnot 6 %). Maisterien uraseurantakyselyssä vuosina 2018–2022 liikuntatieteiden maistereista noin 82 % oli kokopäivätyössä ja 2 % oli työttömänä työnhakijana.
- Liikunta-alan korkeakoulutetut (yliopisto) kaipaavat **lisää osaamista ja valmiuksia erityisesti IT-taitoihin ja teknologiaan sekä yrittäjyys ja esimiestaitoihin liittyen.**
- **Liikunnan ja urheilun yliopistokoulutuksen koulutustarpeelle arvioidaan pientä kasvua** koulutustarpeiden pitkän aikavälin ennakkoinnin perusskenaarioissa : nykytaso on noin 101, kun koulutustarve vuonna 2040 on arviolta 110.

Havainnot liikunnan työvoimasta ja osaamisesta (1/2)

- **Liikunta ja urheilu työllistivät vähintään noin 25 000 henkilötyövuotta vuonna 2018.** Luku sisältää liikuntaseuroissa ja -järjestöissä toimivat, liikunta-alan yritysten työntekijät, kuntien liikuntatoimissa työskentelevät sekä koulujen liikunnanopettajat. Luvusta puuttuu liikunnan järjestöjen osa-aikaisten työntekijöiden työpanos.
- **Liikunta-alalla on yli 30 000 työntekijää (Eurostat).** Huomattavasti suurempi työntekijöiden määrä verrattuna henkilötyövuosiin kertoo, että **liikunta-ala työllistää paljon osa-aikaisia työntekijöitä.** Liikunta-alalla tuotannon ja kaupan merkitys työllistäjänä heikkeni hieman ja palveluiden merkitys kasvoi vuosina 2013-2019.
- **Suurimpia liikunta-alan työllistäjiä ovat yritykset, järjestöt ja kuntien liikuntatoimet.**
- **Kuntien liikuntatoimen henkilöstöresurssit ovat kasvaneet** liikunnanohjauksessa sekä hallinnossa ja suunnittelussa viime vuosina. Liikunnanohjaushenkilöstöä oli kunnissa keskimäärin 3,1 htv. 10 000 asukasta kohden (2,4 htv./2021). Liikunnan hallinnon ja suunnittelun työpanos oli keskimäärin 1,2 henkilötyövuotta vuonna 2023 (1,0 htv./2021). **Suurin osa henkilöstöstä on kuitenkin käyttö- ja kunnossapitohenkilöstöä.**
- **Valtaosa (83 %) liikuntatoimen henkilöstöstä oli vakinaisessa työsuhteessa** ja loput määräaikaisessa. Määräaikaisen henkilöstön osuus oli suurin pienissä kunnissa.
- **Liikunta-alan yritysten henkilöstömäärä oli henkilötyövuosina noin 7 100 vuonna 2023.**
- **Liikunta-alan yritysten henkilöstömäärä ei ole kasvanut viime vuosina:** Liikunta-alan yritysten henkilöstön (htv.) määrä laski merkittävästi koronapandemian aikana (noin 7 600 htv. → 6 300 htv.) eikä määrä ole palautunut koronaa edeltävälle tasolle.

Havaintoja liikunnan työvoimasta ja osaamisesta (2/2)

- **Liikunta-alalla on tarvetta erityisesti** päteville ohjaajille, valmentajille, liikuntapaikkojen hoitajille, uimavalvojille ja -opettajille sekä liikuntapalveluiden hallinnollisille osaajille.
- **Liikunta-alan työelämän osaamistarpeet muuttuvat vauhdilla, ja liikunta-alalla on tarve myös tarve uusille työnkuville**, joilla vastataan nykyajan haasteisiin mm. teknologia- ja digiosaamisessa, mielenterveyden ja liikunnan yhdistämisessä sekä liikkumiseen ja liikunnan pariin innostamisessa.
- **Liikunta-alan kaikissa ammateissa tarvittaviksi tärkeimmiksi osaamistarpeiksi** tulevaisuudessa on nostettu:
 1. **Yhteistyöosaaminen** (eri toimijoiden kanssa, esim. terveydenhuollon ammattilaiset, tiede ja käytännön toimijat)
 2. **Digiosaaminen** (teknologiat, digitaidot, koodaus, sovellustuntemus, datan hallinta ja mittaaminen ym.)
 3. **Tiedon analysointi ja lähdekriittisyysosaaminen** (tiedonhaku ym.)
 4. **Lainsäädännön tunteminen** (toimintojen ja toimipaikkojen lainmukaisuus, turvallisuus, tietosuojat).

Muiksi keskeisiksi toimialalla tarvittaviksi osaamisiksi arvioitiin **vuorovaikutusosaaminen, hyvinvointitrendiosaaminen, kansanterveysosaaminen, eri ihmisryhmien palvelutarpeiden tunnistaminen, moniammatillisuusosaamisen, yrittäjyysosaaminen, sisällön tuottamisosaaminen ja kehittämisosaaminen.**

Havainnot liikunnan tutkimuksesta

- **Liikuntaan liittyvää tutkimusta tehdään Suomessa useilla tahoilla ja tasoilla sekä eri tieteenaloilla.** Merkittävä osa liikuntatutkimuksesta tapahtuu edelleen Jyväskylän yliopistossa ja muissa yliopistoissa, liikuntalääketieteen keskuksissa, ammattikorkeakouluissa sekä muissa alan tutkimuslaitoksissa ja -yhteisöissä.
- **Liikuntaan liittyvien tutkimusjulkaisujen määrä näyttää kasvaneen viime vuosikymmeninä** samalla, kun eri tieteenalojen tutkimuksen julkaisujen kokonaismäärä on kasvanut yleisestikin Suomessa.
- **Liikuntatiede näyttäytyy edelleen pienehköltä tutkimusalalta.** Esim. Tiedejatutkimus.fi-tietopalveluun on kirjattu vertaisarvioituja liikunta-tieteellisiä tutkimusartikkeleita vuosilta 2013–2023 vajaat 2 800 kpl., kun terveystieteiden artikkeleita on samalta ajalta noin 7 800 kpl. ja kasvatustieteiden osalta reilut 15 000 kpl. Liikuntatutkijoiden määrästä ei ole tarkkaa tietoa, mutta liikkumiseen ja liikuntaan liittyvää tutkimustyötä tekee tai on tehnyt lähivuosina Suomessa arviolta vähintään 400–500 henkilöä.
- Liikuntatutkimuksen tieteellistä vaikuttavuutta voidaan kuvata Top 10 -indeksillä, jossa maailman keskitaso tieteenalalla on 1. **Suomalaisissa liikuntatieteellisissä julkaisuissa Top 10 indeksi on ollut lähes koko viimeisen 20 vuoden ajan yli 1, mutta pääosin alempi kuin monella verrokkimaalla.**
- Viimeisimmässä, vuoden 2010-luvun alussa toteutetussa suomalaisen liikuntatutkimuksen tilan arvioinnissa **Suomen vahvuus liikuntatutkimuksessa näytti olevan lääketieteen ja terveyden alalla, kuten liikunnan roolissa kroonisten kansantautien ehkäisyssä.**

Johtopäätöksiä liikunta-alan koulutuksen, työvoiman, osaamisen ja tutkimuksen kehityksestä (1/2)

- **Liikunta-ala näyttäytyy edelleen suosittuna ja vetovoimaisena alana ja opiskelijat ovat pääosin tyytyväisiä koulutukseen**, mikä mahdollistaa osaavan ja motivoituneen työvoiman kouluttamisen alalle myös tulevaisuudessa.
- **Liikunta-alalta valmistuneiden työllistyminen ja työllisyystilanne näyttää olevan pääosin melko hyvällä tai hyvällä tasolla** vaikkakin esimerkiksi ammatillisen vakiintumisen prosessi on ollut hitaampaa ja epävarmempaa kuin vastaavan tasoisen tutkinnon suorittaneilla keskimäärin. **Moni liikunta-alalle valmistunut vaihtaa alaa.**
- **Liikunta-alan koulutustarpeiden ennakoitaan pääosin kasvavan** perusskenaariossa pitkällä tähtäimellä, pois lukien ammatillinen koulutus.
- Liikunta-alan tulevaisuuden **osaamistarpeissa korostuvat erityisesti digiosaaminen, tiedon analysointi ja käsittely, lähdekriittisyysosaaminen, vuorovaikutus ja yhteistyötaidot sekä laaja-alainen hyvinvointiosaaminen.**
- Yhteiskunnan muuttuessa myös **liikunta-ala ja sen osaamistarpeet muuttuvat, ja alalla on tarve uusille työnkuville**, joilla vastataan nykyajan laaja-alaisiin haasteisiin.
- **Liikunta näyttäytyy edelleen pienehköltä tutkimusalalta**, mutta liikuntaan liittyvän **tutkimustiedon ja tutkimusta tekevien toimijoiden määrä on kasvanut ja tutkimuksesta on tullut yhä monitieteisempää**, mikä mahdollistaa liikkumisen, liikunnan ja urheilun tarkastelun yhä laaja-alaisemmin ja monipuolisemmin.

Johtopäätöksiä
liikunta-alan
koulutuksen,
työvoiman,
osaamisen ja
tutkimuksen
kehityksestä
(2/2)

- **2010-luvun alussa suomalaisen liikuntatutkimuksen vahvuus oli lääketieteen ja terveyden alalla**, mikä on todennäköisesti säilynyt, mutta liikuntatutkimuksen kehittymisen myötä myös muita aloja on voinut nousta erityisiksi vahvuuksiksi.
- **Suomalainen liikuntatutkimus näyttäytyy korkeatasoiselta**, mutta ei aivan yhtä korkeatasoisena moneen verrokkimaahan verrattuna.

Lähteet (havainnot ja johtopäätökset)

Antti Laine (ym.): Liikunta-alan korkeakoulutetut työllistyvät hyvin.
Liikunta & Tiede 4/21.

Kuntien liikuntapalvelujen resurssointi. Peruspalveluiden arviointi 2023.
Aluehallintovirasto.

Liikunnan koulutuskeskusten arviointi. Owal Group Oy. Valtion
liikuntaneuvoston julkaisuja 2022:3. Valtion liikuntaneuvosto 2022.

Liikuntatutkimuksen suunta-asiakirja. Opetus- ja kulttuuriministeriön
julkaisuja 2024:27.

Peruspalvelujen arviointi 2021: Käyttömaksu- ja käyttövuoropoliitiikan
vaikutukset liikuntapaikkojen tasa-arvoiseen ja yhdenvertaiseen
saavutettavuuteen. 143/2022 Aluehallintovirastojen julkaisuja.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL). Liikunnan edistäminen kunnissa –
TEA 2024. Tilastoraportti 46/2024.

Timo Ala-Vähälä (ym.): Liikunnan talous Suomessa vuonna 2018.
Liikuntatieteellisen Seuran tutkimuksia ja selvityksiä nro 19.

Vierivä kivi ei sammaloidu – Liikunta-ala murroksessa. Liikunta-alan
osaamisen ennakointityön loppuraportti. Raportit ja selvitykset
2020:17, Opetushallitus 2020.

Vipunen – Opetushallinnon tilastopalvelut.

VALTION LIIKUNTANEUVOSTO
Statens idrottsråd